

Lasse Söderberg

Kardan Düşler

SEÇME ŞİRLER

Çeviren: Lütfi Özkök

YKY

Çağdaş İsveç şiirinin önemli bir ismi: Lasse Söderberg. Gençlik yıllarında oldukça atak, politik tavırlı bir gezgin. Şair, gazeteci, sanat eleştirmeni ve İsveç'in en usta çevirmeni.

Kendisi gibi şiirleri de kuralların dışında nefes alan bu kuzeyli şair, Akdeniz'in güneşini ve kuzeyin yalnızlığını kalbinin tebeşiriyle yazıyor.

Kardan Düşler'de Söderberg'in şiirleri İsveççe orijinaleri ile birlikte.

TEMA

TÜRKİYE ÇOL OLMASIN!

(0212) 281 10 27

ISBN 975-363-879-5

KARDAN DÜŞLER - SEÇME ŞİİRLER -

Lasse Söderberg, 1931'de İsveç'in başkenti Stockholm'de doğdu. Babası tanınmış bir gazeteci idi. Annesi Alman kökenli bir ailenin çocuğu idi. Orta öğrenimini Fransa'da yatılı bir okulda, yüksek öğrenimini kendine göre seçtiği sanata yönelik kitaplar dünyasında yaptı. İlk şiirlerini doğduğu şehirde yayımladı. 1950'nin ortalarında İspanya'ya göç etti. Mayorka, Ibiza adalarında sanat çevrelerine karıştı, sanat galerileri yürüttü. Franko rejimine karşı direnenlere yakınlık duydu, onlarla işbirliği yaptı. Politik şiirleri denedi. Fakat gene aslında Fransız ve İspanyol gerçeküstücü şairlerin etkisinde ilham dağarcıklarını doldurdu, tazeledi. Dünyanın yedi deryasında şiir yelkenlerini açtı. Fransızcadan, İspanyolcadan, Almandan, İtalyancadan ustaca çeviriler yaptı. Hayatını şiire ve sanat eleştirilerine adadı. 1960 yıllarında yerleştiği İsveç'in kuzeyindeki Malmö şehrinde 1987'de Uluslararası Şiir Festivalini kurup başyöneticiliğini üstlenerek Şiirin Generali rütbesini aldı. Birçok ödüller arasında en son İsveç Akademisinin Büyük Şiir ödülüyle değerlendirildi. İlk şiir kitabının adı *Akrobaterna* - Cambazlar oluşu Lasse'nin ne derecede humour'la haşır neşir olduğunu göstermesi bakımından ilgi çekicidir. Sembolik ve sürrealist çağrışımlar uyandıran şiirleri bugünkü genç şairler tarafından ilgiyle izlenmektedir. Yirmiden fazla şiir, deneme ve çeviri kitapları, imzasını taşımaktadır.

Lütfi Özkök, 1923 İstanbul, Feriköy doğumlu. Anne ve babası Romanya göçmenlerinden. Daha ilersi Kırım tatarlarından. 3 kardeşin en yaşlısı. İlk ve orta öğrenimini Feriköy 22. okul ve Fransız Jeanne d'Arc Koleji, Vefa Lisesi. Yüksek öğrenimini İktisat Fakültesi, Viyana Üniversitesi'nde tamamladı. (1943-1944) Bu arada Yedek Subay (1945-46), İstanbul Fransız filolojisine giderken aynı zamanda Beyoğlu'nda bohem yılları... 1949'da Fransa'ya yolculuk. Sorbonne'dayken âşık olduğu sınıf arkadaşı İsveçli Anne-Marie ile 1951'de İsveç'in ebedi karlarına sürgünlük. Evlilikten bir erkek oğlu, iki kız babası, beş de torun.

"Bugün 15 mart 1998, resmen 75 yaşıma basıyorum, ama annemin ölmeden önce dediğine göre aslında Cumhuriyetin ilanında galiba bir ya da iki yaşında imişim."

Kitapları: *Çağdaş İsveç Şiiri* 1973, Yeditepe Yayınları; *İçimizdeki Sıla*, Şiirler, Yeditepe Yayınları, *Toplu Şiirler*, Cem Yayınları, 1989; *1945'den Sonra İsveç Şiiri Antolojisi* 1995, Yapı Kredi Yayınları; İsveççe 2 şiir kitabı, kısa metrajlı dokümanter filmler ve Eski ve Yeni dünyalarda birçok fotoğraf sergileri, en son olarak 19-24 Mart 1998'de, Paris'te Salon du Livre'de Yazar Portreleri sergisi.

[Faint, illegible title or header text]

[Faint, illegible paragraph of text]

[Faint, illegible paragraph of text]

LASSE SÖDERBERG

KARDAN DÜŞLER
SEÇME ŞİİRLER

İSVEÇÇEDEN ÇEVİREN:
LÜTFİ ÖZKÖK

Şiir - 93
ISBN 975-363-879-5

Kardan Düşler - Seçme Şiirler
Lasse Söderberg
İsveççeden Çeviren: Lütfi Özkök

1. baskı: İstanbul, Nisan 1998

Kapak Tasarımı
Faruk Ulay - Kaan Savul

Baskı: Altan Matbaacılık Ltd. Şti.

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 1998

© Lasse Söderberg

Türkçe çevirinin tüm yayın hakları saklıdır.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında

yayıncının yazılı izni olmaksızın

hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi, No: 285 Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: (0-212) 293 08 24 Faks: (0-212) 293 07 23

İçindekiler

9 • Önsöz

Şiirler

- 14, 16 • *Jağ tänker på Orhan Veli*
15, 17 • Orhan Veliyi Düşünüyorum
18 • *Paul Eluard in memoriam*
19 • Paul Eluard'ın Anısına
20 • *Farväl till barndomen*
21 • Çocukluğa Veda
22 • *Elegi vid Mar Blau*
23 • Mavi Deniz Elejisi
24 • *Siesta*
25 • İkinci Kestirmesi
26 • *Öppet fönster*
27 • Açık Pencere
28 • *Moln*
29 • Bulut
30 • *Liten gul dikt*
31 • Küçük Sarışın Bir Şiir
32 • *Till de obesegrade*
33 • Yenilmeyenlere
34 • *De söndervitrade*
35 • Paramparça Olanlar
36 • *Snölyktor*
37 • Kar Lambaları
38 • *Vreden*
39 • Hiddet

- 40 • *Med hjärtats krita*
- 41 • *Kalbimin Tebeşiriyle*
- 42 • *Profitörerna*
- 43 • *Vurguncular*
- 44 • *Kubas färg*
- 45 • *Küba'nın Rengi*

Üçlükler

- 48 • *Gult*
- 49 • *Sarımsı*
- 50 • *Höstgräset*
- 51 • *Güz Çimenleri*
- 52 • *Ängslan*
- 53 • *Korku*
- 54 • *Pappersdrake*
- 55 • *Uçurtma*
- 56 • *På järnbro*
- 57 • *Demir Köprüde*
- 58 • *Ensamheten*
- 59 • *Yalnızlık*
- 60 • *Siroccon*
- 61 • *Samyeli*
- 62 • *Citronträd*
- 63 • *Limon Ağacı*
- 64 • *Det som väntar*
- 65 • *Bekleyen*
- 66 • *Ristningar*
- 67 • *Yazgıtlar*
- 68 • *På en gräsmatta*
- 69 • *Çimende*
- 70 • *Barndom*
- 71 • *Çocukluğum*
- 72 • *Venetiansk dikt*
- 73 • *Venedikli Şiir*

- 74, 76, 78 • *Tre Dikter till Lizzie Lundberg*
75, 77, 79 • Lizzie Lundberg'in Resimlerine Üç Şiir
80 • *Svensk Sjökapten*
81 • İsveçli Kaptan
82, 84 • *Två folksamlingar*
83, 85 • İki Çeşit Halk Toplantısı
86 • *Frida Kahlo*
87 • Frida Kahlo
88 • *Vatten melon 2*
89 • Karpuz 2
90 • *Alejandra*
91 • Alejandra
92 • *Till Francesca*
93 • Francesca'ya
94 • *Fem kopparmynt*
95 • Beş Bakır Sikke
96, 98 • *Mitt nittonde år*
97, 99 • Yaş On Dokuz
100 • *Ögonen och Minnet*
101 • Göz ve Bellek
102 • *Blått*
103 • Mavi
104 • *Trolleri med vitt*
105 • Beyaz Renkle Sihirbazlık
106 • *Eric Satie i himlen*
107 • Eric Satie Cennette
108 • *Regnet i Antwerpen*
109 • Anvers'in Yağmuru

ÖNSÖZ

Lasse Söderberg 1931'de İsveç'in başkenti Stockholm'de doğdu. Babası İsveçli yazar ve gazeteci, annesi Alman kanından hastabakıcı ve çevirmen. Çocukluğu Stockholm'de geçti. Fransa'da okula gitti. Daha genç yaşta şiir yazmaya başladı. Ben de Lasse'yi, böyle, yanaklarında ayva tüyü biterken tanıdım: 1950 Noel arifesinde Paris'i terketmiş, Stockholm'ün buzu ve karanlık yellerinde uçuşan karlı toprağına ayak basmıştım. Yolda gelirken Kuzey-Expresi treninde Jacques adında bir Fransız fotoğrafçısıyla tanıştım. Birbirimize adresler verdik ve tekrar görüşmek üzere Merkez garında ayrıldık. Yılbaşından on gün sonra Jacques telefon etti, bizi bir akşam yemeğine çağırdı. Evinde kaldığı gazeteci hanım Stockholm'ün güneyinde eski bir apartmanın dördüncü katında oturuyormuş. İçeri girdik, küçücük bir daire. Salonda altı yedi genç kız, erkek. Cıgara dumanları, içki kokusu. Yerde, yarım portakalların içinde yanan mumlar, ucuz cinsten Cezayir şarapları, gramofonda New Orleans caz musikisi. Kendimize bir yer bulduk. Yanına sıkıştığımız kumral genç erkek, uzun ince boyuyla Giacometti'nin heykellerini andırıyordu. Fransızca'yı gayet iyi konuşuyordu. Birden kendimizi şiirin okyanusunda bulduk. Gençtik. Kanımız kaynaşiverdi. Sevdiğimiz çağdaş adları saymaya başladık: Saint John Perse, Pierre Reverdy, Paul Eluard, René Char – Orhan Veli daha yeni ölmüştü. İlgilendi. Türk şiirinden Fransızca yo-

luyla çeviriler yapmaya özendim, anlatmaya çalıştım. 1952'de askerliğini yapıyordu. Bir cumartesi günü öğleden sonra orta yaşlı bir İspanyol politik mültecinin işlettiği oldukça mütevazı bir barda buluştuk. Bana bir şiir taslağı uzattı. *ORHAN VELİYİ DÜŞÜNÜYORUM*. Ben de çevirdim, Yeditepe'ye yolladım. Derginin sahibi ve yöneticisi sayın Hüsamettin Bozok, şiirin, okuyucuları tarafından beğenildiğini yazmak lütfunda bulundu. Kalp kalbe karşıdır diyerek o da benim şiirlerimden bir ikisini İsveççeye çevirdi, yayınladı; derken bir yıl sonra ortaya ufacık, incecik pirinç kâğıdından teksir makinesinde basılan bir Türkçe şiir antolojisi çıktı: Genç bir şair tarafından yönetilen yayınevini adı Metamorfozörlag idi ve kitabımız beş çağdaş Türk ozanını içeriyordu; Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet, Fazıl Hüsnu Dağlarca ve Cahit Külebi. Adını *Ekmek ve Aşk* koyduk. Aralarına yakın dostum Sabahattin Kudret'i ne kadar almak istedimse de bir türlü beceremedim. Nâzım Hikmet ise sözkonusu değildi. Elimde hiçbir kitabı yoktu. Sonra adı bile korku veriyordu o yıllar. Bu arada Lasse askerliğini bitirdi. İspanya'ya gitti. Oradan İbiza adasına atladı, Tapir adında bir sanat galerisi açtı. İspanyol sanat çevrelerinde bohem bir yaşam sürdürdü. 1958'de Stockholm'e yanında Janie Varades adında kendisi gibi sürrealist eğilimli bir Fransız şair hanımla döndü. Bir sene sonra evlenme dairesinde tanıklık yaptık. Lasse günlük gazetelerde ve sanat dergilerinde eleştirmenliğini sürdürüyor ve bizim dostluğumuz hem şiir hem de fotoğrafta eşlik etme yönünden yoğunlaşıyordu. İki yıl sonra Paris'e taşındılar. 1960 yılbaşını onlarda geçirdik. Konuklar arasında Peter Weiss ile Artur Lundkvist çifti de bulunuyordu. Dört gün sonra Albert Camus'nün otomobil kazasında öldüğünü gazetelerde okuduk. Ben fotoğraf makinemle "kelle avına" başlamıştım. Birkaç yıl sonra Paris'ten İsveç'in güneyinde, Malmö kentine taşındılar. Lasse, Fransa'nın Cezayir politikasına tahammül edememişti. İçinde politika bilinci kök salmaya başladı. Hem Fransız hem de Franco rejimine karşı politik içerikli, zamanın solcu rengine bürünen şiirler yazmaya başladı. 1967 Temmuzunda Küba'ya çağrıldık. İsveçi o yıl yalnız o, Peter Weiss ve ben temsil ettik. (Benim bu topluluğa katılmam ayrı bir hikâye)

Bu yolculuğu organize eden ressam Wilfredo Lam Parisli gerçəküstücüler arasında yaşamış olup Fidel Castro'nun da yakın bir arkadaşıydı ve eski dostlarımızdan Lou adında İsveçli bir genç kızla evlenmişti. Küba'ya Paris'in Mayıs Salonu vesilesiyle gitmiştik. Lasse İspanyol dili edebiyatlarını iyi bildiği için bana Kübalı yazarların kapılarını o açtı. Havana'da bir ay kaldık. Döndükten sonra bir Küba Şiiri Antolojisi yayınladı. Makalelerini şair ve yazar portreleri ile ben resimledim. Lasse politika ile şiiri atbaşı yürütmeye çalıştı. Anti-Frankoculuktan Birleşik Amerika'nın Vietnam'ı yoketme savaşına karşı her yerde gösteriler hazırladı, pamfleler imzaladı ve mikrofon şiirleri yazdı. Bu dönemde birbirimizden uzak yaşıyorduk. O güneyde Malmö'de, ben Stockholm'de. Arada 550 km vardı. Ben şehircilik bürosunu çoktan bırakmış, kendi yağımla kavrulmaya çalışıyor, fotoğrafçılığa iyice kendimi vermiş, ve şiire pratik olarak az çok sırt çevirmiştim. Bununla beraber 1976'da *Ekmek ve Aşk*'ı yeniden gözden geçirip genişleterek, bu kez Nâzım Hikmet'i de içine katarak yayınladık. Lasse, güneyde bir de sahne şarkıcılığına başlamış, adını her tarafa yayan önemli bir estradör olmuştu. Sanıyorum o da zamanını etkisi altına alan politika konjonktürünün yükseldiği bu devirde şiirin yan sorunlarını bir yana bırakmıştı. O gün bugündür, şiir etkinliklerinin dışında nadiren görüşmekteyiz.

Lasse Fransız şair eşinden ayrıldı. İsveçli bir tiyatro rejisörüyle evlendi. Malmö'de 1987'den beri düzenlediği, yönettiği, komutasını elinde tuttuğu uluslararası şiir festivaline üç kez çağrıldım. Son olarak da 1995'de Melih Cevdet Anday dostumuzla birlikte gittik. Bu kitaba giren seçme şiirler, yazdıklarına karşı duyduğum hayranlığın dışında birazcık da bir gönül borcu ödeme kaygusunu taşımakta. Benim şiirlerimi İsveçli şiir okuyucularına o aktardı. Elbette bu sembiyoz, birbirimizin karşılıklı şiir sevgisine dayanmakta. Lasse'nin bu çok sevdiğim, Akdenizin güneşiyle kuzey yalnızlığının karı kokan, her an esen ve giden mutluluğu ele alan, yaşam sevincine kendine özgü bir *humour*'la saydam gölgeler sokan şiirleri dışında sanat eleştirmenliğiyle çevirmenlik alanında da uğraşlarına dikkati çekmek isterim. Bana göre Lasse İsveç'in en usta çevirmenlerin-

den biridir. Fransız sürrealistlerinden tutun, İspanyol ve Latin Amerika klasik ve çağdaş şairlerine dek yaptığı çevirileri ile haklı bir ün kazanmıştır. Bunların ötesinde Almanca ve İtalyancadan da şiir çevirileri vardır. 1990'da Meksikalı şair Octavio Paz'ın Nobel ödülünü almasında büyük payı olmuştur. Kendisi de birçok şiir ve sanat ödülü almıştır. Kuralların dışında nefes alan, titreşimlerle dolu o incecik kitaplarını âsi ruhuna sadık kalarak, sahibi de kendisi gibi şair ve çevirmen olan şiirin özveriyle çalışan, geleceği pek belli olmayan ufacık yayınevlerinde yayımlamaktadır. Bu da onun, çelişkiyle renkleşen, bütünleşen ruhunu göstermektedir. En yüklü enerjisini şiir çevirmelerine yatırması bakımından bizde sayın Cevat Çapan'ı anımsatır.

L.Ö.

Not:

Lasse'nin eskiden yayımlanmış şiirlerini yeniden gözden geçirdim. Kimisinde kelimesi kelimesine sadık kaldım, kimisinde Türkçeme uygun geldiğini sandığım ufak tefek değişiklikler yaptım. Ama tümünde şiir dilimi herhangi sıkışık, kurak bir kural disiplinine teslim etmek istemedim.

ŞİİRLER

JAG TÄNKER PÅ ORHAN VELI

1.

Jag har hört sånger under citronhimlen.
Jag har hört onskans andhämtning
i ett öppet landskap, de svåra tankarnas trakt.
Idag kommer jag ur kristallens avstånd
för att dricka orientens stjärnor ur ditt bröst
Orhan Veli
trubadur med duvor på tungan,
älskare av enkla drycker och storvuxna kvinnor.
Idag kommer jag för att fånga den fjärlslätta
skönheten i ditt tal.

2.

I mitt land andas snön på torget
och jag vilar i försumlighetens rotunda.

I mitt land lyssnar man förskräckt
till den europeiska dödens sällsamma kammarmusik.

I mitt land doftar snön som unga flickors drömmar
och jag läser din främmande text under grenar av oro.

ORHAN VELİ'Yİ DÜŞÜNÜYORUM

1.

Limon rengi bir gök altında kulağıma türküler geldi
İşittim kötülüğün soluk alışını
açık arazisinde kara düşüncelerin.
İşte bugün geliyorum billûr saçan mesafelerden
doğunun yıldızlarını göğsünden içmek için.
Ey dilinde güvercinlerin tünediği ozan,
sade içkilerle boylu kadınların sevdalısı
Orhan Veli.
İşte geliyorum bugün şiirlerine doğru
sözcüklerinde esen güzelliği yakalamak için.

2.

Yurdumda solurken meydanlarda kar
savsak bir uyuşukluk kaplar içimi.

Yurdumda çalınır avrupalı ölümün
o garip kahredici oda musikisi.

Yurdumda kar genç kızların düşleri gibi kocar,
gamlı dallar altında okurken yabancı şiirlerini.

3.

Natten strömmar in i dagen.

Varje melankoliskt fönster slås upp för nattens våldsamma
skratt!

Ibland längtar man bort, ibland dricker man vällustigt tidens
virvel.

Men idag tänker jag på Orhan Veli, en mördad poet,
en man vars enkla glädje blåser genom mitt nordiska landskap.

4

Orhan Veli

jag ser din orubbliga död som alla människors död,

jag ser din korsfästa enkelhet

och stannar under himlens enorma lunga för att drömma.

Stockholm, December 1952

3.

Her gece bir gündüzün içine akar
Her mahzun pencereyi gecenin kahkahası açar
An olur özlenir uzak ülkeler
An olur zamanın anaforu kösnüyle içilir
Ama Orhan, bugün ben seni düşünüyorum
ve kuzey yellerinde esen yalın sevincini.

4.

Görüyorum ölümünü herkesinkine benzeyen,
görüyorum sadeliğini acının yücelttiği.
Duruyorum bir an hayale dalmak için
erinç veren şu koskoca göğün altında.

Stockholm, Aralık 1952

PAUL ELUARD IN MEMORIAM

Kan krukan vara vackrare än vattnet?
Kan en poets död upplysa världen?

Dagen var av pärlemor, det var den vackraste dagen
den vintern. En häst av ljus ondulerade himlen.
Det kom ett brev från tomheten
och snöns klocka brast med ett klart ljud.

Hör de blonda orden surra mellan diktens läppar!
Hör deras hjärtklappning, fontänens enkla kraft.
En halmlykta svänger i vår magiska trädgård:
någon studerar noggrant frukternas heraldik.

Himlavatten, metrostation, förstad hoptryckt som ett bröst!
Någon har dött i Paris, i sina många födelsers stad,
under hoppets sol, under en förvittrad kärlek.
En sjuk hund stryker omkring utanför dörren.

Jag ser dig: åldring med ljusa tankar, nervös
och genomskinlig, ser dig lösas upp till stoft,
ser dig driva bort som tunn rök eller snö,
ett moln av svart snö i vita nätter.

PAUL ELUARD'IN ANISINA

Su testisi sudan daha güzel olur mu?
Bir ozanın ölümü dünyayı aydınlatır mı?

O gün sedeften bir gündü, kışın en güzel günü.
Işıktan bir at dalgalandı gökyüzünde.
Bir mektup geldi boşluktan
kar saati kırıldı keskin bir sesle

Kulak verin vızıldayışına sarışın sözcüklerin
yüreklerin vuruşuna ve pınarların gücüne
korku armalarının incelendiği bahçemizde
samandan bir çin feneri sallanıp durmakta.

Fiskiyeler, metro durakları, tıkanan banliyöler
Biri öldü Paris'te, nice kezler doğduğu Paris'te
Parçalanmış kalbiyle, umudun güneşinde
uyuz bir köpek kapılara sürünerek dolaşırken.

Görüyorum fikirlerin eskimeden yaşlandığını,
sinirli ve saydam görüyorum aslına döndüğünü,
görüyorum uzaklaştığını ipince bir duman gibi
kara kardan bir bulutla beyaz gecelerimde.

FARVÄL TILL BARNDOMEN

(till Dennis Creffield)

Vi rymde från skolan en dag då molnen hängde lågt.
Djupa sommarskogar var vår hemliga tillflykt.
Bland nässlor och fasaner drömde vi mäktiga
katastrofer, sagostäder, furstliga rikedomar.

Världen var alltid av glas, det fanns häckar
kring varje trädgård, men översvämmade av barnslig för-
tjusning sprang vi ut i tystnaden. En dag
vaknade vi på en bädd utanför tiden.

Bäckar rann i våra fingrar, flickor med ljusa kroppar
lekte mellan luftiga träd, skepp tunga av glädje
gled ut genom klassrummets fönster, mot bottenlösa
äventyr, mot en himmel av istidsmossa.

Sedan sprang vi bort från våra förfrysta drömmar,
från böcker i klotband och lärarens skugga
till en annan, en större skugga. Nu kastar vi armarna
bakåt, utan att finna något, ut i en tomhet av minnen.

ÇOCUKLUĞA VEDA

(Dennis Creffield için)

Bulutların alçaldığı bir gün kaçtık okuldan.
Derin yaz ormanlarında gizlendik hep beraber.
Isırgan otlarıyla sülünler arasında
düşledik felaketler, masalkentler, kral zenginlikleri.

Dışımızda dünya sırçadan bir köşktü.
Bahçeleri çitle çevrili, çocuksu bir sevinçle
her tarafa koşuyorduk sessizliği aşarak. Derken bir gün
uyanıverdik zaman dışında bir yatakta.

Parmaklarımız arasından aktı dereler, genç kızlar
ışıyan gövdeleriyle dans ettiler ağaçlar arasında.
Pencerelerden geçti gemiler türkülerle serüvenlere,
buzulçağ yosunlarından oluşan bir göğe doğru.

Sonra çıktık dışına donmuş düşlerimizin,
çıktık ciltli kitaplardan, öğretmenin gölgesinden
daha büyük bir gölgeye, uzatarak kollarımızı
bir şey buluruz diye anıların boşluğunda!

ELEGI VID MAR BLAU

Dagar som stora dagerrotyper
fjättrar fågelsträcken över kala träd.
Så mycket dött ljus över trakten!
Så mycken ensamhet mellan stjärnor och säd!

Så mycken energi förvandlad till halm!
Så mycken blytung närvaro!
Och året bakom oss är dött och vitt,
slocknat, dött och vitt...

Varje hus en himlens karyatid.
Jag lutar pannan mot rutan och ser
duggregnet stå och huttra i backen
och vinden öppnad som en handflata.

MAVİ DENİZ ELEJİSİ

Kocaman Daguerreotype'leri andıran günler
bağlar kuş-korkularını çıplak ağaçlar üzerine.
Ne kadar da ölü ışık saçılmış etrafımıza!
Nedir bu yalnızlık ekinlerle yıldızlar arasında.

Samana dönüşmüş bunca enerji!
Kurşun gibi ağırlığı varoluşun!
Ardımızda yıllar ölmüş, bembeyaz!
Sönmüş ve ölmüşler, bembeyaz...

Her ev bir kadın yontusu gökte.
Alnım camda, bakıyorum dışarı
çiseleyen yağmur, ürperen dere,
bir avuç gibi açılan rüzgâr.

SIESTA

I kaféerna återger sömnlösa speglar
inte längre några rörelser.
Bara timman går barfota
genom de stängda rummen.

Halm prasslar som sedlar
under älskande par,
men mynt smakar inte mynta.
Apelsiner lyser över döda murar.

Då och då, på det blonda berget
vaknar små klockor till liv.
De sista kvinnorna
har burit bort sina vattenkrukor.

Bara de döda bryter sitt bröd
i den gröna skuggan
och fattigbrunnen viskar
om de bräckligaste rikedomar.

İKİNDİ KESTİRMESİ

Kahvelerde uykusu kaçan aynalar
hiçbir devim yansıtmaz artık.
Çıplak ayakla dolaşan yalnız saatlerdir
kapıları kapanmış odalar arasında.

Hasırın hışırtısı kâğıt paraya benzer
sevişen çiftlerin altında.
Mangizin kokusu bir değıldir naneyle
portakallar ıştırken ölü duvarlar üzerinde.

Arada bir küçük çan çiçekleri
uyanır hayata sarışın dağda.
Son kadınlar kaybolur uzakta
su testisi omuzlarında.

Ölüler paylaşır ekmeğı aralarında
yaslanıp yeşiline gölgelerin.
Fakirin çeşmesi akar şırıl şırıl
en olmadık zenginliklere doğru.

ÖPPET FÖNSTER

I gryningen skriar en åsna.
Kärran försvinner vid vägens slut.
Det levande fönstret väcker dig.
En vinge slår mot lövens ruta.

Dagen andas mot din tinning,
väcker dina ögonlock. Och bländad
fångar du in världen, korgen av ljus,
lövverken, kyssens vinranka...

AÇIK PENCERE

Gün doğarken anırır bir eşek.
Yolun sonunda kaybolur bir araba.
Canlı pencere uyandırır seni.
Çarpar bir kanat yaprağın camına.

Gün canlanır şakaklarında, uyandırır
göz kapaklarını, fethedersin dünyayı.
Toplarsın ışık sepetini, ağaç yapraklarını,
öpücüğün üzümünü gözlerin kamaşarak...

MOLN

Öar i vinden, ledsaga mig.
Byt skepnad inför min blick.
I havets morgonstillhet ser jag
era förspilda kontinenter.

Var hos mig, ljuva tumult
med skummets obeständighet,
kroppar befolkade av moln
och ni, mina älskade ansikten.

Släp av chimärer, ledsaga mig.
I spegeln glider moln förbi.

BULUT

Rüzgârın içindeki adalar, yol gösterin bana.
Değiştirin görüntünüzü bakışlarım önünde.
Görüyorum durgun denizlere dökülmüş
Kıtalarınız daha sabah olmadan.

Doldurun içimi ey yumuşak dalgalar
her an yiten köpüklerinizle,
bulutlar yalnız bırakmayın gövdeyi,
ey, unutamadığım sevgili yüzler.

Hayallerin ardında yol gösterin bana.
Aynadan süzülüp geçmekte bulutlar.

LITEN GUL DIKT

till Lütfi Özkök

I dessa ögon, förgyllda
av lycka, lyste världen
som solrosorna på ängen.
Nu har vinden grumlat dem.
Blott i hjärtat dröjer
hemlandets färg av saffran.

KÜÇÜK SARIŞIN BİR ŞİİR

Lütfi Özkök'e

Tarladaki ayçiçekleri gibi
aydınlandı dünya
mutluluğun ışıdığı bu gözlerde.
Bugün bulansa da içi rüzgârla
Yalnız yürektedir durmadan çarpan
safran renginde vatan hasreti.

TILL DE OBESEGRADE

(18 mars 1962)

Gryningen skall tvätta era sår
och sörja era döda,
ni som har tuggat armodets rot
och odlat vreden som en sol!

YENİLMEYENLERE

(18 mart 1962)

Şafak yıkayacak yaralarınızı
ve yasını tutacak ölülerinizin,
siz ki yoksulluğun samanıyla büyüdünüz
ekerek tarlanıza hiddeti bir güneş gibi.

DE SÖNDERVITTRADE

Klarhet, överge mig inte under den
obevekliga knotan. Överge mig inte.
Jag skall lyfta dig som en lampa
över stenarnas armod.

Låt mig få dröja ännu en tid vid
detta fönster som vetter mot den
yttersta gläntan. Alla fönster sam-
lade i ett! Stiltjen stänger det. Vyer-
na vittrar. Det doftar av ljus.

De som lämnar oss ha triumferat.
Mörka, förstummade närmar de sig
i en vindstilla trakt. De liknar oss
inte längre i sina slutgiltiga biskops-
stolar. Det är istället vi som kom-
mer att likna dem.

PARAMPARÇA OLANLAR

Ey vuzuh, bırakma beni bu kaskatı
kemiklerin altında! Terketme beni!
Seni bir lamba gibi kaldırıp yukarı
aydınlatacağım yoksulluğunu taşların.

Bırakın biraz daha kalayım ufuklara açılan
bu pencerenin yanında, seyredeyim son tarlayı
orman içinde. Tüm öbür pencereler toplanıp
birolmuşlar! Rüzgârsızlık kapatmış hepsini..
Manzaralar paramparça. Hava ışık kokuyor.

Bizi terkedenler savaşı kazandılar. Kapkara,
dilsiz, sessiz sedasız yaklaşıyorlar. Son olarak
verilen piskoposluk sandalyelerinde oturmaktan
benzemiyorlar artık bizlere.
Yakında onlara benzeyecek olan asıl bizleriz.

SNÖLYKTOR

Långt från mina dikter
var allt förunderligt vitt:
ett oskrivet ark med mörker kring.
Långt från mina dikter
— och ändå tätt intill —
böjdes bleka flickansikten
över vinterns frusna reden
där varje fladdrande låga
kastade sitt sken i minnet.
Kylan där var varken marmorns
eller de väldiga kopparlövens.
Blott en trasig vante höll
om hjärtat. Det var Sverige.
Snölyktor förtrollar jorden.

KAR LAMBALARI

Şiirlerimin ta ötesinde
her yeri garip bir beyazlık kaplamıştı:
etrafı karanlık boş bir sayfa.
Şiirlerimin ta ötesinde
-gene de yapyakın-
eğilmişti genç kızların solgun yüzleri
donmuş kuş yuvaları üzerine
ki her titreyen alevde
yansıyordu ayrı bir anı.
Burdaki soğuk ne mermer soğuğu
ne de bakır yaprakların verdiği soğuktu
Kalbi tutan eski yırtık bir eldivendi.
İşte bu İsveçti.
Büyülüyordu yeryüzünü kar lambaları.

VREDEN

Kanske finns vreden
i mig, den låga vreden
som en ruvande skugga
färdig att fatta eld,
kanske finns vreden
som ett hopkrupet djur,
som ett vilande svärd,
som en glödande näring
också i mig, en helig
vrede (som man säger),
en möjlighet bland andra
att bryta upp parenteser
och fälla i mig allt
som inte är andra.

HİDDET

Belki içimde o sessiz
hiddet uyuyor
kuluçkaya yatmış bir gölge gibi
ateş almaya hazır,
belki içimdeki hiddet
sıçramaya hazır bir hayvan,
bekleyen bir kılıç,
ateşten bir ekmek
o kutsal denen hiddet,
bu arada parantezleri
yikan olanak,
başkalarının evet dediği
tuzığa hayır demek.

MED HJÄRTATS KRITA

Vad har det blivit av ditt Amerika,
Walt Whitman? Vad har det blivit
av den starka kärlek som du besjög
och institutionerna som du misstrodde?
Du hudnära talesman för demokratin,
vad har det blivit av dina söner?
Under Teknokraternas höga beskydd
vältrar de sig i stanken av guld
och uppslukas i rashatets latriner
där de vita inälvsmaskarna trivs.
Ditt Amerika är inte längre ditt.
Därför skriver jag utan att tveka
tvärsöver ditt namn, gamle Whitman,
med hjärtats krita, ordet Vietnam.

KALBİMİN TEBEŞİRİYLE

Ne oldu senin Amerika'na, ey Walt Whitman?
Büyük bir aşkla şarkısını yaktığın demokrasiye
ve güvenmediğin o kurumlara?
Ne oldu inandığın çocuklarına, torunlarına?
Oysa sağa sola yalpalanıyorlar teknokratların gölgesinde
ırkçılığın lağımalarında
beyaz solucanların büyüdüğü.
Amerika senin o eski Amerikan değil artık.
Bu yüzden yazıyorum adının üzerine
sıklımadan, çekinmeden ey baba Whitman,
kalbimin teberişiyle Vietnam sözcüğünü.

PROFITÖRERNA

De talar som silver
och tänker som porslin.
De har sköljt munnen
i den dagliga våldtäkten,
oljat sina motorer
med det dagliga blodet,
tvättat hjärnorna
i den dagliga demokratin.
De har handskar på
när de smeker lamm.
De aktiesparar
för att slippa brännsår.
De äter middag i familj.
Kriget är deras andra mun.

VURGUNCULAR

Gümüş gibi konuşurlar,
porselen gibi düşünürler.
Günlük infazlarla
silerler ağızlarını,
yağlarlar motorlarını
o gün akan kanlarla,
yıkarlar beyinleri
demokrasi laflarıyla.
Eldiven takar ellerine
kuzuları okşarken.
Yanıklardan korur
borsa bankonotları.
Ailece yemek yerler.
Savaş onların ikinci ağızlarıdır.

KUBAS FÄRG

Först såg jag Kubas färg,
de vassa vita tänderna,
ögonens svarta stjärnor,
den gröna ryggen.

Berg, skogar, fält:
en lång grön ödla, som hos Guillén.
(I Vietnam förgiftas det gröna
eller bränns obönhörligt ner).

Först såg jag Kubas färg.
Så landade jag som en humla
mitt i den klorofyllrika revolutionen.
Runt omkring mig skrattade det gröna
med vita tänder och svarta ögon.

KÜBA'NIN RENGİ

Önce Küba'nın rengini gördüm
bembeyaz keskin dişlerini,
gözlerinde kapkara yıldızları,
ve yemyeşil sırtını.

Dağ, orman, tarla:
koca bir kertenkele, Guillén'in evinde.
(Vietnamda zehirlenirmiş bu yeşiller
ya da yakılırmış uğursuz diye)

Önce Küba'nın rengini gördüm.
Toprağına indim bir arı gibi
içi dışı klorofil kokuyordu devrimin.
Etrafımda yeşillik gülmeye başladı
bembeyaz dişleri ve kapkara gözleriyle.

Bu bölümdeki Üçlük'ler daha yayımlanmadı. 1973'te Finlandiya'da, uluslararası yazarlar kongresinden dönerken otobüste yanyana oturduğum Lasse elime bir tomar daktilo kâğıdı sıkıştırdı. Ben de şiirleri iki saat süren bu çam ve kayınağacı tümenlerinin arasında yol alırken çevirmiştim (Finliler, bizim asıl ordumuz bu ormanlardır derler)

Ö zamandan bu yana şiirler evrakı metrukeler arasında tozlandı, unuttum gitti.

Bugün Kardan Düşler nedeniyle gün ışığına çıkarıyorum. Bu Lasse'ye de bir sürpriz olacak galiba.

L.Ö.

GULT

Natten doftar av kåda.
Hur underligt då att känna
hjärtat som en måne.

SARIMSI

Gece reęine kokuyor.
Ne tuhaf řu anda hissetmek
kalbin bir aya benzedięini.

HÖSTGRÄSET

Fuktiga höstgräs,
en gång ska du vara
min levande päls.

GÜZ ÇİMENLERİ

Ey nemle ışıyan otlar!
Bir gün gelecek
canlı kürküm olacaksınız benim.

ÄNGSLAN

Fåglarna därute
sjunger inte för oss,
de sjunger för livet!

KORKU

Dışardaki kuşlar
bizler için değil,
yaşam için öterler!

PAPPERSDRAKE

På Limhamnsfältet:
en pojke skrattar
förankrad vid himmel.

UÇURTMA

Bu denize karşı meydana
katıla katıla gülüyor
göge demir atan bir çocuk.

PÅ JÄRNBRO

Det iskalla räcket
som jag ensam stöder mig mot
är nattens skelett.

DEMİR KÖPRÜDE

Üzerine abandığım
buz gibi parmaklık
sanki gecenin iskeleti.

ENSAMHETEN

Det går
en blind ängel
genom rummet.

YALNIZLIK

Kör bir karakedi
geçti
aramızdan.

SIROCCON

På den tomma gatan
går en mager gul hund
och letar efter sin skugga.

SAMYELİ

Bu kimsesiz sokakta
arıyor kendi gölgesini
sarı sıska bir köpek

CITRONTRÄD

Vinden är full av citroner.
Jag doppar mitt hjärta
i deras svalkande hjärta.

LİMON AĞACI

Rüzgâr baştanbaşa limonlarla donanmış.
Yüreğimi banıyorum yüreklerinin içine
susuzluğumu gidermek için.

DET SOM VÄNTAR

Skördetiden ar förbi.
Men i äppeltradet
åldras ännu månen

BEKLEYEN

Hasat zamanı geldi geçti.
Oysa elma ağacında hâlâ
yaşlanmakta dolunay.

RISTNINGAR
(Puerto de Andraitx)

Över våra huvuden tecknas
vinklasar, stjärnor, löv.
En ödla tatueringar muren nedanför

YAZGITLAR
(Andraitx limanı)

Başımızın üstünde çizilirken resimleri
üzüm salkımlarının, yıldızların, yaprakların,
bir kertenkele duvarın dibine işiyor.

PÅ EN GRÄSMATTA

Jag tycker att hela livet ar grönt.
Då springer plötsligt
en pojke i röd tröja.

ÇİMENDE

Ben ki, yaşamı yalnız yeşil sanırdım.
Oysa önümden koşa koşa geçiyor
kırmızı kazaklı bir çocuk.

BARNDOM

Jag strövar omkring
i tretioalet
Det ar tegelröt.

ÇOCUKLUĞUM

Otuzlu yıllara inmiş
dolaşıyorum sokaklarında.
Her yer kiremit kırmızısı.

VENETIANSK DIKT

Svarta blommor flöt förbi
på kanalen och i dina ögon,
Sandra Hochman.

VENEDİKLİ ŞİİR

Kanaldan ve gözlerinden
geçip gitti kara çiçekler,
Ey benim Sandra Hochman'ım.

TRE DIKTER TILL LIZZIE LUNDBERG

1.

Denna lustgårdsmorgon
Då färgerna vaknar:

Ett blått segel
Hissat av hjärtat

Ett träd som inte dör
Vatten som gladelight vinkar

En fågel på en gravsten
En gravsten till havs

LIZZIE LUNDBERG'İN RESİMLERİNE ÜÇ ŞİİR

1.

Cennet bahçesinde bu sabah
Uyanırken renkler:

Kalbin üflediği
Mavi bir yelken

Kurumayan bir ağaç
Gülerek el sallayan su

Bir kuş mezartaşında
Mezartaşı deniz dalgalarında.

2.

I Lustgården fanns int tiden
Ingenting åldrades

Otid rädde
Bara inuti äpplet blåste det

Ännu idag
Vill vi hejda äpplet i fallet

När vi parvis i tid och otid
Jagar dess chimär

2.

Cennet bahçesinde zaman yoktu
Hiçbir şey yaşanmıyordu

Zamansızlık hüküm sürüyordu
Bir yel esiyordu yalnız elmanın içinde

O gün bugündür
Hep elmanın düşüşünü durdurmak isteriz

Hep bu düşü içimizde taşır,
Hep bu hayalle avunur gideriz

3.

Redan i handflatan finner du
Lustgårdens karta ritad

Varje havud är
En begynnelsebokstav

På papperet föresvävar färger
Och varje ögonblick tycks rymma

Skimrande regnbågsskärvor
Rentvättade från tid.

3.

Açar açmaz avucunu bulacaksın içinde
Cennet bahçesinin çizili haritasını

Her baş sanki
Kelimenin ilk harfi

Renkler uçuşmakta kâğdın üzerinde
Geçen her anımız içlerinde

Oysa gökkuşağından kopan parıltılar
Geçen zamana meydan okumakta.

SVENSK SJÖKAPTEN

Engelska Kyrkogården

Här har han kastat ankar
under ett felstavat namn
bland dammiga busksnår
och sönderslagna blomkrukor.

Här är Destinationsorten,
den främmande stranden
där barndomens eka ligger
uppdragen och murknande.

Blott på denna farkost,
i detta trånga utrymme
färdigställt på jorden
är han ännu kapten.

På natten lyser stjärnorna
som uniformsknappar.
Och den bländvita gravstenen
är hans evigt hissade segel.

İSVEÇLİ KAPTAN

(Malaga'da İngiliz mezarlığı)

Sonunda buraya demir atmış
yatıyor tozlu çalılar arasında
çiçek saksıları ortada kırık dökük
adını bile yanlış yazmışlar.

Seyir defterinde istikâmet burası
Burası o yabancı gizemli sahil
Çocukluğunda bindiği kayık burada
takoza çekilmiş çürüyüp durmada.

Yalnız bu topraktan teknede
bu daracık kovukta, nasıl da
hazır ol durumuna geçmiş Reis
Yedi deryalar kurdu, bizim kaptan.

Yıldızlar ışıyor geceleri
üniformasının düğmeleri gibi.
Mezartaşı, bembeyaz bir yelken,
açılmış meltemle sonsuza doğru.

TVA FOLKSAMLINGAR

1.

(Plaza de la Constitución)

Presidenten talar
till stenbrottet framför sig.

Varje gång han tystnar
hörs vinden prassla som sedlar

(fast all kommers i landet
dagen till ära har upphört).

När han åter tar till orda
ekar rösten som förut,

lika betygande,
som ur plundrade kassavalv.

İKİ ÇEŞİT HALK TOPLANTISI

(Anayasa Meydanı)

1.

Cumhurbaşkanı konuşuyor
önündeki taşocağına.

Her sustuğu yerde esen rüzgâr
kâğıt paraların hışırtısı sanki

(bugünün şerefine dursa da
ticaret yurdun her köşesinde)

Her söze başlarken yeniden
yükseliyor gene eski nakarat,
güvenç ve iman dolu
yağmaya uğrayan devlet kasasından

2.

(Bönder demonstrerar)

De har samplats på torget
framför guvernörsalatset
i en tystnad fullspikad
med stumma anklagelser.

Inga rop, inga flygblad,
inget hotfullt mummel.
Tigandets mur är stark,
byggd av genomskinliga stenar.

Långt in på natten står de där.
Alla vet att tystnaden är laddad
Tystnadens korta stubin
har brunnit i femhundra år.

2.

(Köylülerin gösterisi)

Vali konağı önünde
toplanmışlar meydana
sessizlik hüküm ferman
dilsiz yumruklarıyla.

Ne bir haykırış, ne bir afiş
ne bir tehdit fısıltısı.
Saydam taşlarla örülmüş
suskunluğun duvarı.

Bütün gece ayaktalar.
Sessizlik dinamitle yüklü
Fital ateşini beklemekte
beşyüz yıldır sabırla.

FRIDA KAHLO

Pulserande pos på vulkanklippan,
öga med gröna rötter,
öra som lyssnar inåt,

avbruten gren på sjukhusgolvet,
skadskjuten hjort,
speglarnas dotter i Coyoacán,

helgon med ormbunkshjärta,
håruppsättning bestänkt med mjölk,
tårar av jade.

Lidandets bilder
genomströmmade av lycka.

FRIDA KAHLO

Volkanın ağızında yüreği çarpan bir gül,
kökleri yeşil bir göz
kendi içini dinleyen kulak

Hastane odasında kırık bir dal parçası,
bir tüfekte kana boyanan geyik,
Coyoacán'da aynaların perisi,

bir azize, kalbi eğrelti otundan
sütle ıslatılıp taranan saçlar,
yeşim taşından gözyaşları.

Mutlulukla dolup taşan
tüm acının resimleri..

VATTEN MELON

2.

Senare: på ditt bord
ett ituskurett rött firmament
med svarta stjärnor.

Dem kan man lura småfåglar med.
Men nu är det kväll,
ingen tid för bortförklaringar.

Kniven är lagd åt sidan.
Du tar en klyfta och skrattar
Saften rinner mellan dina bröst.

KARPUZ

2.

Daha sonra masanda
simsiyah yıldızlarıyla
ikiye yarılmış kızıl bir gökyüzü

Onları kuşlarla da aldatmak mümkün.
Ama şimdi akşam artık
boş laflara gerek yok.

Bıçak konmuş bir kenara.
Ağzında kocaman bir dilim, gülüyorsun,
suyu akıyor memelerinin arasından.

ALEJANDRA

Hon samlade grässtrån mellan gatstenarna för att göra upp en liten eld. Hon samlade halmstrån ur de förbipasserandes hår. Hon samlade kvistar som hade fallit från de höga salongsfönstren där skuggor rörde sig av och an, till ljudet av sorgklädda valser. Hon samlade tårar från träden. Allt kastade hon på elden. Den brann en kort stund, knappt tillräckligt för att värma hennes fingrar. Då speglade hon sig i askan och såg hur lik den döda elden hon var.

ALEJANDRA

Ufacık bir ateş yakabilmek için sokaktaki taşlar arasında sıkışan kurumuş otların saplarını topladı. Önünden geçenlerin saçlarından saman saplarını topladı. Apartıman balkonlarından düşen çiçeklerin saplarını topladı

(Pencerelerde, matem giysileri giyinmiş valslere ayak uyduran gölgeler gördü). Ağaçların göz yaşlarını topladı, hepsini ateşe attı. Ama ateş ancak parmaklarını ısıtacak kadar kısa bir an yandı.

İşte o zaman küllerin aynasında kendini sönmüş bir ateş gibi gördü.

TILL FRANCESCA

toi chanteuse des os profonds des
soldats des matelots

Valentine Pennrose 1937

Det stora kriget närmade sig. Världen var full av resegrammofoner, cigarettetuier och höfthållare. Jag var åter ett barn, gömt bakom gardinen. Vad skulle jag inte ge för att än en gång få se Francescas aftonklänning falla till golvet i den blåa sängkammaren där soldater och matrosar tillbringade en sista natt innan de stupade. Hennes aftonklänning: en övergiven postering.

FRANCESCA'YA

*toi chanteuse des os profonds des
soldats des matelots*

Valentine Penrose 1937

Büyük savaş yaklaşıyordu. Her taraf cıgara kutuları, korse ve portatif gramofonlarla dolmuştu. Bense yeniden perde arkasına saklanan o küçük çocuk olmuştum. Asker ve denizcilerin ölmeden önce son gecelerini geçirdikleri bu mavi yatak odasında Francesca'nın soyunuşunu bir kezcik daha görebilmek için neler feda etmezdim. Dekolteli akşam giysisi terk edilen bir ileri karakolu andırıyordu.

FEM KOPPARMYNT

till Octavio Paz

KÅSEBERGA

Gräs, hav och himmel:
samma bråddjupa glädje
att skriva och se.

ÖSTERSJÖHAÏKU

Mellan fingrarna
rinner tiden orörlig:
ett bärnstenshalsband.

VID UTFLYKTSMÅLET

Här är vi rorsmän!
Skeppet tungt lastat med ljus.
Framför oss: sommar.

FORNLÄMNING

Himlen safirblå.
Men molnen från förr speglas
i hennes ögon.

MÅSAR

Medan vi talar
kommaterar måsarna
vinden från sydost.

BEŞ BAKIR SİKKE

Octavio Paz'a

KÅSEBERGA'DA

Ot, deniz ve gök
yazmak ve görmenin
aynı derinlikteki sevinci

BALTİK DENİZİ HAİKUSU

Akıyor zaman kımıldamadan
parmak aralarından:
çakıltaşından bir gerdanlık

PIKNIĞE GİDERKEN

İşte biz kürekçiler!
Teknemiz ıfık yüklü.
Karşımızda yaz.

KALINTI

Yakut mavisi bir gök.
Gözlerinde yansıyor
eskiden kalma bir bulut.

MARTILAR

Biz yarenlik ederken
virgül atıyor martılar
güneyden esen lodosa.

MITT NITTONDE ÅR

Mitt nittonde år börjar med ett fotografi
av läppar
som sakta framkallas i den tunga violetta
luften kring kakelugnarna
Varje år brinner håret kring axlarna
Varje afton speglar snön en förening mellan
kärlek och förtvivlan
De har lika många vita blad
Varje afton står ögat i lågor spinger förtvivlan
längs gatorna tomma som havssnäckor
som ingenstans leder
Du lägger kinden mot kemikaliernas andedräkt
och långt borta kan du se de svarta lamporna
lysa upp en kust
där möblerna är lätta som löv
där flyglarna brer ut sig som torg med moln
till lock
och där det alltid är efter stängningsdags
där jag berör mitt tjugonde år
med en främlings fjäderprydda handske ett öga
som tistlar
där du trevar efter himlen en vattenkanna fylld
av slumrande månar

YAŞ ON DOKUZ

Dudaklarımı gösteren bir fotoğrafla
başlar on dokuzuncu yaşım:
banyoda yavaş yavaş görünüp
şömineye ağır mor bir havayla çöken
Her yılbaşı omuzlarıma düşen saçlar yanar kül olur
Her akşam yağın karda yansır aşkın kederi
Hepsinde aynı sayıda bembeyaz sayfalar
Her akşam gözlerimde alevler coşar
deniz kabukları gibi umutsuz
hiçbir yere çıkmayan boş sokaklar boyunca
Yanağını yaslıyorsun kimyasal maddelerin solunumuna
uzaklarda kara lambaların aydınlattığı bir sahil görürsün
yaprak gibi mobilyaları olan
piyanoları bulutlar gibi meydanlara yayılan
kapanma saatinde her zaman dışarda kalan
ellerimde bir yabancıya tüylü eldiveniyle
yirmi yaşına dokunmaya kalkarım
Gökte diken gibi bir göz
uyuyan yıldızlarla dolu bir su testisi

Varje afton strävar bröstet mot en bräcklig
genomskinlighet
där jag ser min sista nickelkula rulla bort
Du slår rot i dina drömmar du bär en lotus-
blomma i dina söndagskläder
Mitt nittonde år börjar med en trädgård där
skuggorna piruetterar
eller en anhopning av dimmor söner av tiden
Jag famlar bland molnen jag träffar med ett
knytnävsslag
min födelsedag gladare än en bordduk
sorgligare än en begravnings servis
Mitt nittonde år börjar med en bukett lätta
tonfall
Hela mitt nittonde år är lika naket som
en bukett vattenytor
Jag börjar mitt nittonde år med en låga mellan
händerna
redo att föda ett svart skelett til världen

5.9.50

Her akşam göğsümüz bir saydamlık arar
son bilyam yuvarlana yuvarlana yitip gider
Düşlerinin içine kök salarsın ve bayram
giysine bir lotus çiçeği takarsın
Ah benim on dokuz yaşım
gölgelerin piruet yaptığı bir bahçeyle başlayan
zamanın çocuklarını içine alan ey sis tabakası
Elle yokluyorum şimdi bulutları, yumrukluyorum durmadan
Yaş gününden daha neşeli masa örtüsü
Daha da kederli gömük çatal kaşıktan
Başlamakta on dokuzuncu yaşım bir demet suskun sesle
Bütün on dokuz yaşım bir demet su
On dokuzuncu yaşım sessiz sedasız
el yordamıyla şurası burası
başlamakta
Ve hazırlanmakta dünyaya
doğurmak için
kapkara bir iskeleti

ÖGONEN OCH MINNET

Jag gick längs muren
byggd av döda timmar.

Det jag säger förtiger jag.
Det jag förtiger ser jag.

En mur i orörligt ljus.
Gatan hette: hemligheten.

GÖZ VE BELLEK

Tapiès'in tablolarına sinyaller

Ölü saatlerden yapılmış
duvar boyunca yürüdüm.

Söylediğimi gizliyorum.
Gizlediğimi görüyorum.

Bir duvar ki, donmuş ışıktaki.
Bir sokak ki, adı: gizem.

BLÅTT

Ingenstans en nyckel,
bara dörrar.

Speglar av sand
som har lagt sig till ro.

Orörligt ljus.
Marmorstatyers himlastoft.

– Kommer någon in genom dörren?

– Ja, någon kommer in.

– Men dörren är inte öppen.

– Nej, dörren är stängd.

– Då kommer ingen in genom dörren?

– Nej, ingen kommer in – men någon gör det.

Runt omkring
är ~~ingenting~~.

Det jag nu har strukit över
är ingenting.

Sätter istället ett kryss
för eXistensen.

MAVİ

Her yer kapıyla dolu,
kimsede bir anahtar yok.

Kumdan aynalar
susmuş dinleniyorlar.

Kımıldamayan ışık.
Mermer heykellerin göksel tozları.

- Kapıdan giren kimse var mı?

- Evet, biri giriyor.

- Ama kapı açık değil ki.

- Evet, kapı kapalı.

- Demek kapıdan kimse giremeyecek

- Hayır, giremeyecek - ama gene de biri girecek.

Çevremizde
~~hiçbir şey~~ yok.

Üstünü çizdiğim
hiçbir şey değil.

Öyleyse bir O koyuyorum
varOluşun üstüne.

TROLLERI MED VITT

Ingenting här
och ingenting där.

Ett moln seglar in
i ett klädskåp.

Får jag presentera:
en fyrkantig nolla!

Där en människa faller
reser sig en mur.

Den liknar en öken
som samlar sig till språng.

Tanken tränger in i muren
högtidligare än ett gevärsskott.

Min glädje är av denna världen.
Det är stoftet som stretar emot.

Inte jag själv, men stoftet!
Under molnet en spatserkäpp.

Glasögonen sover utan att blunda.
Min ryggrad är ett leende.

BEYAZ RENKLE SİHİRBAZLIK

Ne orda
ne burda.

Dolapta bir bulut
yelken açmış gidiyor.

İşte, sizlere sunuyorum:
dört köşeli bir sıfır.

Bir insanın düştüğü yerde
bir duvar yükselir.

Üstüne atılmaya hazır
bir çöle benzer duvar.

Mermiden daha güzel
fikir deler duvarı.

Yeryüzüdür sevincimin kaynağı.
Karşı koyan gövdemdir.

Ben değil, gövdem.
Bulut altında bir baston.

Gözünü kırpmadan uyur gözlüklerim.
Belkemiğim bir tebessümdür.

ERIK SATIE I HIMLEN

(Läses med ett päron i handen)

Han letar efter sina vänner.
Han går på gatorna och letar efter sina vänner.
Han går på gatorna i himlen
och letar efter sin ungdoms rökiga kabareer.
Han letar efter Debussy.

Han går på gatorna i himlen.
De är blå och tomma.
Brillorna immar sig.
"Merde!"
Han har glömt sitt paraply.

Han letar efter sina vänner,
Cocteau, Diaghilev, Picasso och Milhaud
-någon levande själ-
och önskar han kunde höra folk säga
som förr till varandra:
"Där går Satie, upptågsmakare, profet."

Gatorna är blå och tomma.
De leder ingenstans i det blå.
Han hittar inte till huset i Arceuil-Cachan
där breven förblev liggande olästa
och noterna trängs med gamla löskragar.

Han går ensam på gatorna i himlen,
ensammare än någonsin, fulländat ensam.
Han vet inte ens att många tänker: "Erik Satie!"
så fort de får syn på ett piano,
ett paraply och et päron.

ERIC SATIE CENNETTE
(Elde bir armutla okunacak)

Çıkmiş dışarı bulurum diye
Sokak sokak dolaşıp arıyor dostlarını.
Çıkmiş göğün sokaklarına arıyor dostlarını
Arıyor o gençliğin dumanlı meyhanelerini
Arıyor durmadan arıyor Debussy'i.

Adım adım arşınıyor göğün sokaklarını.
Bir mavilik ve boşluk çökmüş ortalığa.
Gözlükleri durmadan buğulanıyor.
"Tuh be!"
Unutmuş şemsiyesini yanına almaya.

Çıkmiş dışarı arıyor dostlarını
Cocteau, Diaghilev, Picasso ve Milhaud
-Yaşayan biri olsun yeter ki-
Canı ne denli isterdi bir kez daha duymak
o eski günleri hatırlatan
halktan birinin seslendiğini
"Bakın Satie geliyor,
müzikle matrak geçen peygamber."

Sokaklar mavi ve bomboş.
Bu mavide yollar hiçbir yere çıkmaz, yolların tümü çıkmaz
sokaktır.
Arceuil-Cachan'daki evinin adresini unutmuş, kaybolmuş bir
yerlerde yolu bulamaz olmuş
Mektuplar birikmiş, duruyor açılmadan, okunmadan.
Notlarla kolalı yakalar karışmış birbirine

Göğün sokaklarında yalnız başına dolaşıyor, elinde baston
Her günkünden daha yalnız, tek başına, yapayalnız
Ama bilmiyor ki insanların bir piyano görünce,
akıllarına hemen Eric Satie geleceğini,
elinde bir armut, kolunda şemsiye.

REGNET I ANTWERPEN

Regnet i Antwerpen
blåddrar i ett gammal schlagerhäfte
och sjunger snett
för nunnor och diamanter.

Det kastar en slöja
över alla klockor som ännu går.
Det håller ett stuprör om midjan
och viskar om en förlorad kärlek.

Det bär en näkros vid örat
och klinkar en tjugotalsvals
för mig som står här och minns
ett par himmelsblå ögon.

ANVERS'İN YAĞMURU

Anvers'e düşen yağmur
karıştırır eski defterleri
türkü söyler incecikten
rahibeler ve elmaslara.

Örter ıslak peçesiyle
tüm işleyen saatleri.
Akarken suları kalçasından
fısıldar yitmiş bir aşkın öyküsünü

Kulağında bir nilüfer
dudağında eski bir vals
Anımsarım her gelişimde buraya
O gök mavisi iki gözü.